

INFOSHEET | Expertiseborging Integrale Vroeghulp

Over het borgen van expertise van het jonge kind binnen het sociaal jeugddomein

Integrale Vroeghulp is een effectieve werkwijze voor het vroegtijdig onderkennen en preventieve vroeghulp van kinderen van 0 tot 7 jaar met (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen en hun ouders. Hierdoor wordt zwaardere zorg voor deze kinderen verminderd en eventueel voorkomen. In 2011 is het plan Vroeg, Voortdurend, Integraal opgesteld waarin Integrale Vroeghulp is opgezet in 7 bouwstenen. De invoering van de Jeugdwet per 2015 heeft tot veel veranderingen geleid binnen de zorg aan het jonge kind. Veranderingen binnen de zorg aan het jonge kind hebben ons geleerd dat er nu een noodzaak is om 3 van deze 7 bouwstenen steviger te positioneren en benadrukken. Het gaat om: 1) De coördinatie van het ketennetwerk jong kind, 2) Multidisciplinair overleg en advies en 3) Trajectbegeleiding. Dit infosheet gaat over het borgen van expertise van het jonge kind binnen het sociaal jeugddomein.

Hoe borg je expertise binnen het sociaal jeugddomein?

Benodigde expertise van het jonge kind

Nu Integrale Vroeghulp transformeert en steeds meer wordt ingebed in lokale teams, is het extra belangrijk om expertise van het jonge kind te behouden en/of over te dragen. Maar over welke specifieke kennis hebben we het dan? Hieronder worden expertisegebieden benoemd die van belang zijn.

1. Kennis over ouderschap en de reguliere ontwikkeling van het jonge kind

Ofwel deskundige ondersteuning bij vragen van ouders over hun jonge kind. Belangrijk is dat dit aan alle ouders tijdens de vroeghulp periode wordt aangeboden. In deze periode wordt intensief samengewerkt met de ouders, de trajectbegeleider en het integrale multidisciplinaire vroeghulp team bij het verkrijgen van een diagnose, het opstellen en uitvoeren van een geïntegreerd ondersteuningsplan, de organisatie van een gecoördineerd ondersteuningsaanbod en het versterken van de regie bij de ouders. Het doel is om via een gecombineerde inzet te komen tot een diagnose, een effectieve aanpak van problemen en zo kinderen met ontwikkelingsproblematiek in staat te stellen zich optimaal te ontwikkelen.

2. Kennis over ontwikkelingsstoornissen, verstandelijke en lichamelijke beperkingen, gedragsproblemen en hechtingsrelatie

Omdat het kind nog erg jong is, is de invloed van de ouders en het gezin groot. Het multidisciplinaire 'vroeghulpteam' is daarom bekend met systemische principes en hanteert een systemische benadering. Daarnaast staat het acceptatieproces (cq de onderkenning dat hun kind (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen heeft) voor ouders centraal; dit vraagt om kennis van verlieservaringen en rouw.

3. Het hebben van een open en transparantie basishouding

De kracht van Integrale Vroeghulp is: De vaardigheid om naast de ouder te staan en mee te lopen in het tempo van het gezin. De ouders blijven het gehele traject 'in the lead' en tijdens het begeleidingstraject is het gezin als het ware zelf onderdeel van het team. Dit vraagt binnen de multidisciplinaire samenwerking een open en transparante houding, met respect voor de autonomie van ouders.

4. Vaardigheden: luisteren, doorvragen, creatief meedenken, samenwerken en vastleggen

Het 'vroeghulpteam' is continu in gesprek met de ouders. Het empatisch kunnen luisteren, het goed kunnen doorvragen, en samen met ouders creatief kunnen meedenken over passende ondersteuning voor hun kind, zijn benodigde basisvaardigheden. Omdat ontwikkelings- en gedragsvragen specifieke deskundigheid op diverse terreinen vraagt, is het van belang dat er kan worden samengewerkt in een team met verschillende disciplines. Hierdoor ontstaat overdracht van kennis en ruimte voor elkaars professionele bijdrage, en is er sprake van echte samenwerking rondom kind en ouders. Ondersteunend hierbij is de vaardigheid om op een toegankelijke en begrijpelijke wijze bevindingen in een verslag vast te leggen.

Passende vormen voor deskundigheidsbevordering

Basistraining op maat

Voor nieuwe trajectbegeleiders Integrale Vroeghulp kan een basistraining 'op maat' worden verzorgd. Binnen deze training staan de basisprincipes van Integrale Vroeghulp centraal, wordt er gewerkt met casuïstiek en is er informatieoverdracht over de werkwijze van Integrale vroeghulp in de betreffende regio. Landelijk is er een trainerspool van ervaren Integrale Vroeghulp-coördinatoren die deze training kunnen verzorgen.

Maatje en regionaal Vroeghulp overleg

Een nieuwe vroeghulp(traject)begeleider, wordt geadviseerd mee te lopen met een andere trajectbegeleider. De coördinator is het vaste aanspreekpunt voor formele zaken. Vervolgens kan dit worden omgezet in coaching: ervaren trajectbegeleiders kunnen hierbij fungeren als 'maatje' bij learning on the job. Ondersteunend hieraan wordt geadviseerd om 6 tot 8 keer per jaar een regionaal overleg in te plannen voor trajectbegeleiders, waarin aandacht is voor intervisie en actuele thema's. Zo leer je van elkaar en de verschillende disciplines.

Kennis up-to-date houden via workshops, trainingen en congressen

Naast intercollegiale kennisdeling, is het van belang dat het vroeghulpteam haar expertise up-to-date houdt met specifieke trainingen over bijvoorbeeld kindermishandeling, vechtscheidingen of spraaktaalontwikkeling. Gedacht kan worden aan cursussen en workshops door specialisten uit het MDO-team of uit het regionale werkveld. Daarnaast heeft elke (moeder)organisatie haar cursusaanbod. Zo organiseert MEE kennisdagen met diverse workshops om kennis up-to-date te houden. En zijn er landelijke congressen (o.a. het congres vroegsignalering en vroeghulp van Vakblad VROEG).

Ken je netwerk! Organiseer netwerkbijeenkomsten

Maak tijd voor het leren kennen van partners in de regio. In diverse regio's wordt 1 a 2 keer per jaar een grote netwerkbijeenkomst rondom de expertise van het jonge kind georganiseerd, waarin netwerkpartners de gelegenheid hebben workshops te geven en informeel uit te wisselen.

Bekijk ook:

- [Kader voor meten wegen, kwaliteitsindicatoren voor alle bouwstenen van Vroeg, Voortdurend, Integraal](#)
- [Video professioneel samenwerken met ouders](#)
- Ouderschap en opvoedondersteuning van [Jose Koster](#)
- www.vakbladvroeg.nl
- [Infosheet Integrale Vroeghulp - Trajectbegeleiding](#)

Contact

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de landelijke Integrale Vroeghulp adviseurs Lieke van der Meulen, 06 13 13 64 99, lvandermeulen@ncj.nl of Jitty Runia, 06 36 41 80 17, jrunia@ncj.nl.

Bekijk ook de website www.integralevroeghulp.nl